Nr 99. ROK 1841. SOBOTA 1 MAJA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztéry, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Filipa.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Lubomir.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie zimna podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27" 8''' 008	+ 7° 0	3''' 63	Pn Wschodni słaby	Pogoda	
28	2	6, 712	+ 18, 5	3, 34	Pn Zachodni słaby	,,	
	10	5, 656	+ 12, 1	3, 25	PPn Zachodni słaby	,,	

Wiadomości krajowe.

— KRAKÓW. —

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 29 do dnia 30 Kwietnia.

Garlicki Max., Białecki Michał ob., Przybylski Franciszek, Loman Ernestyna ob., z Polski; — Struszkiewicz Wincenty ob., Hellmer Ignacy, Pruszak Konstanty ob., z Galicyi; — Rużycki Erazm ob., Harel Karol art. dram. franc., Schwabe Wilhelm ob., Meiche Gotlieb ob., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Krzyżanowski Alex. ob., do Polski; — Moszczyńska hr., Stoiński Xawery ob., Jabłonowski Marya ob., Mayzner, do Galicyi; — Zborowska hr., Wąsowicz Anna hr., Ziemiecki Ludwik, Hellner Ignacy, Wernik Wilhelm, do Pruss.

Wiadomości zagraniczne.

WIADOMOŚCI Z WCZORAJSZEJ POCZTY.

— *Paryż* 20 *Kwietnia.* —

Zdaniem niektórych dzienników francuzkich najnowsza zmiana w ministerstwie tureckim osłabiła dotąd przeważny wpływ Anglii na sprawę wschodu, dla tego że upadek ministrów Reszyda i Achmeda Fethi paszów, którzy się z tém nietaili, że są zwolennikami pomienionego mocarstwa, nada bezwątpienia inny dla vicekróla Egiptu nierównie korzystniejszy, obrot wznowionym układom, z któréj to okoliczności Francya zapewne korzystać nie zaniedba, ażeby swoim dogodzić życzeniom, tém bardziéj że Austrya nie pragnie dalszego upokorzenia Mehmeda Alego, a Prussy ze zwykłą w téj mierze postępują obojętnością.

— *Londyn* 20 *Kwietnia.* —

Dowiadujemy się z Portugalii, iż rząd ofiaruje Dom Miguelowi 14,000 f. szt. na roczne utrzymanie, jeżeli się zrzecze roszczonych praw do korony.

Turcya.

Według najnowszych wiadomości liczne stronnictwo Mehmeda Alego zrządziło upadek Reszyda paszy; szczególniéj zaś sułtanka Walida ze znaczną częścią haremu pracowała usilnie nad obecną zmianą dywanu, aby dalszy postęp reform wstrzymać, i utrudnić.

WIADOMOŚCI Z POPRZEDNICH POCZT.

— *Paryż* 15 *Kwietnia.* —

Czytamy w *Moniteur Parisien.* Trudności jakie powstały w sprawie turecko-egipskiéj w skutku ostatnich firmanów sułtana nie są bliskiemi załatwienia. Wiadomo, że sułtan chciał sobie zawarować prawo wybierania następcy między dziećmi Mehmeda. Z tém nie zgadza

się Mehmed, i dotychczas usiłowania mocarstw, które dla zadość uczynienia żądaniom Francyi starają się tę trudność usunąć, były bezowocnemi.

Słychać, że menice w Lille, Rouen, Nantes, Bajonnie, Marsylii i Strasburgu mają być zniesione i Paryż nadal ma posiadać monopol bicia pieniędzy. Zażądano już jak słychać 4 miliony na powiększenie gmachu menniczego w Paryżu.

Czytamy w prywatnym liście z Paryża: »Narady nad obwarowaniem Paryża, sprawiły ważne rozdzieleniamiędzy stronnictwami, które dotychczas nie były widocznemi.

— *Londyn* 10 *Kwietnia.* —

Z nowości politycznych raporta z Stanów zjednoczonych nie wiele przedstawiają nowego, oprócz ważnéj istotnie wiadomości, że jak słychać proces pana Mac Leod który ciągle znajdował się w więzieniu w Lockport został odroczony do października, a że jak słychać, miejscowe władze w New-York mają teraz być skłonnemi, do przychylenia się do życzeń centralnego rządu, namieniają przeto że układy między panami Webster i Fox, sprowadzą uwolnienie pana Mac Leod, względem którego nieobecności przy zniszczeniu statku *Caroline*, podług oświadczenia jeneralnego prokuratora Critenden, nie ma już żadnéj wątpliwości.

Podług listów przywiezionych z Alexandryi paropływem *Oriental*, Mehmed Ali okazywał znaki słabości umysłowéj jakoby pomięszania.

— *Madryt* 10 *Kwietnia.* —

W izbie deputowanych dziś rozpoczynają się rozprawy względem kwestyi czy jeden rejent ma być mianowany, czy rejencya z trzech członków składająca się. Nie wątpią tu prawie że rejencya oświadczy się za mianowaniem jedynego rejenta, tak przynajmniéj utrzymują osoby które mogą o tém sądzić jak się rozdzielą głosy, utrzymują także za pewność że Espartero bardzo znaczną większością mianowany zostanie rejentem. Z początku chciano aby izby połączyły się razem dla roztrząsania kwestyi rejencyi i aby razem głosowały w tém przedmiocie. Ale Espartero sprawił to swoim wpływem, że odstąpiono od tego zamiaru, i postanowiono z osobna rozprawiać i głosować w przedmiocie rejencyi. Ta okoliczność dowodzi, że Espartero wielki wpływ ma na większość. Słychać, że jeżeliby kortezy oświadczyły się za pojedynczą rejencyą, najznakomitsi finansiści i kapitaliści skłonni są do negocyowania wielkiéj pożyczki dla rządu hiszpańskiego. Głównemi obrońcami wyboru pojedynczego rejenta będą panowie Olozaga, Sancho, Infante, Gonzales, Seoane i San Miguel.

Turcya.

Otrzymaliśmy następujący akt konsulów którzy znajdowali się w Kandyi w czasie przybycia tam nachodów greckich. Brzmi on jak następuje:

»My podpisani tu konsulowie, w obecności sir Johna Lawrence, kapitana okrętu liniowego angielskiego *Hastings* wezwani przez gubernatora wyspy Krety Mustafę paszę i w jego obecności, uchwaliliśmy przedsięwzięcie następnych środków przeciw emigrantom kreteńskim i mieszkańcom téj wyspy, którzy uzbroiwszy się połączyli się z niemi.

Dwóch z pomiędzy nas uda się na miejsce, aby wezwać na pokład okrętu angielskiego tych emigrantów, którzy składają Epitropię (kommisyę). Tam oświadczonem im zostanie, że wszyscy mieszkańcy którzy z ich namowy uzbroili się już broń złożyli.—Następnie emigranci stawią się przed dowódzcą angielskim, aby umieścił ich na jednym statku, który pod opieką flagi angielskiéj przewiezie ich do Jnda, albo jeśli zechcą wolno im będzie opuścić wyspę natychmiast, Mustafa pasza przyrzekł przebaczenie wszystkim mieszkańcom wyspy, którzy broń złożą i bezpieczną eskortę dla wychodzców, którzy zechcą się poddać. W razie gdyby wychodzcy niechcieli się poddać, konsulowie wydadzą odezwę w któréj publicznie ogłoszą niechęć swoich rządów względem buntowniczych indywiduów i wezwą gubernatora, aby przedsięwziął przeciw nim kroki jakie uzna za stosowne.

— *Od granic tureckich* 6 *Kwietnia.* —

(Gaz Szląz.) Dnia 29 marca z rana, Reszyd pasza dowiedział się niespodzianie o udzielonéj mu dymissyi. Przyjął on tę wiadomość stale, jednak nie bez niespokojności względem swego przyszłego losu; tymczasowo chce on udać się do swojéj wioski w pobliskości Konstantynopola; ale zachodzi tu wielka kwestya, czy jego liczni nieprzyjaciele zostawią mu tam przynajmniéj spokojność; obawiają się raczéj, że oni nie spoczną dopóki nie wyjednają rozkazu, aby się udał do jakiéj odległéj prowincyi. Tymczasem i nowy minister Rifaat pasza w pierwszym dniu zaraz miał się bardzo nie-

spokojnie wyrazić względem trwałości swojéj nowéj posady.—Podług wiadomości z Teheranu, Hussein Khan, znany z swojéj missyi do Europy odbytéj przed dwoma laty, popadł w niełaskę u sułtana i nawet uległ karze pozbawiającéj go czci.

— Alexandrya 27 Marca. —

Uzbrojenia paszy trwają nieprzerwaną gorliwością Flota, któréj zwiększenia nie pozwalają postanowienia firmanu investytury, ma być powiększoną 5 fregatami każda po 60, dział, których budowa już się rozpoczęła.—Zaraza ciągle jeszcze sprawia tu wielkie spustoszenia. I w Syryi słabość ta trwa z taką gwałtownością, że komunikacye stały się przez to trudnemi i rzadkiemi.

— A m e r y k a. —

Anglik, p. J. Combey który wydał opis podróży po Ameryce, podaje następujący obraz jenerała Harrisson, nowego prezydenta Stanów Zjednoczonych, którego widział w zeszłym roku w jego letniéj posiadłości North-Bend nad Ochio. »Ma on teraz lat 67, wzrostu więcéj niż średniego, szczupły i naprzód pochylony. Jego temperament jesty nerwowo-żółciow, głowa długa ale nie szeroka; przednia część głowy jest dłuższa i wyższa niż zwykle, organa uwagi i namysłu wszystkie bardzo dobrze rozwinięte. Również zdaje mi się że moralna okolica czaski w ogóle dobrze jest uformowaną. (Wiadomo że system Galla względem stanu czaszki obecnie więcéj jest wziętym w Anglii niż w Niemczech). Oko jego jest żywe, twarz wskazuje myślącego człowieka; w ogóle cała jego osobista powierzchowność zdaje się więcéj odznaczać uczonego literata niż wojownika. Jego mieszkanie okazywało znaki bardzo skromnego mienia, nawet ubostwa, ale obejście jego znamionowało człowieka światowego, który bywa ciągle w najlepszych towarzystwach. Przeniósł on zupełnie w cichą samotnie swego folwarku North Bend wykwintnego gentlemana miast wielkich.

TRAKTAT 15 LIPCA

(Ciąg dalszy)

Takiego więc męża ujrzała Francya w d. 1 marca 1840 na czele spraw państwa. Kiedy objął kierunek, był żarliwym stronnikiem przymierza z Anglią. Wstępował tym sposobem w ślady pierwszego dyplomata europejskiego xięcia Talleyranda. Wiadomo że ostatnim politycznym dziełem Talleyranda było zawarcie poczwórnego przymierza między Francyą, Anglią, Hiszpanią i Portugalią. Pan Thiers był tego samego przekonania. Rękojmię pokoju, pomyślności i potęgi Francyi, upatrywał w przymierzu z Anglią. — Co do sprawy wschodniéj, postanowił się trzymać polityki gabinetu 12 maja. Nie mógł on burzyć budowy przez poprzedni gabinet zaczętéj i na téj saméj drodze musiał postępować. — Sympatya gabinetu francuzkiego dla Paszy Egiptu łatwo się da wytłumaczyć. Francya nader mały wpływ wywierała w Konstantynopolu, chciała więc w Alexandryi uzyskać to co utraciła w Stambule dla tego też chciała koniecznie wyjedać dla Mehmeda Ali dziedziczne posiadanie Syryi, tym bowiem sposobem zapewniłaby sobie wyłączny i stanowczy wpływ w Alexandryi i nieobrachowane korzyści handlowe; z resztą dawne wspomnienia zwycięstw odniesionych przez Bonapartego w Egipcie, myśl, że ta kraina była kiedyś kolonią francuzką, że była świadkiem wielkich czynów wojsk francuzkich, że pierwsze ziarna oświaty rzucone zostały na tę starożytną i bogatą w wielkie historyczne i filozoficzne wspomnienia ziemię, przez francuzów, nareszcie upodobanie i zamiłowanie przez Mehmeda Ali francuzów i tego wszystkiego co pochodziło z Francyi, utworzyło dla Paszy Egiptu korzystną sympatyę nie tylko w gabinecie ale nawet w narodzie francuzkim. Polityka więc pana Thiersa w sprawie wschodniéj, była zgodną z interessem materyalnym, godnością i honorem Francyi.—Wielka to zaiste była myśl, z Alexandryi kantor handlowy francuzki uczynić. Myśl ta nie dała się wykonać. Rzeczy wzięły zupełnie inny obrót. Anglia która od rewolucyi lipcowéj w każdéj kwestyi politycznéj zgadzała się z Francyą, która pierwsza uznała Ludwika Filipa, która wspólnie z Francyą najsilniéj przyłożyła się do uspokojenia Hiszpanii i do zakończenia sporu między Belgią i Holandyą, innego była zupełnie zdania w wielkiéj kwestyi wschodniéj. Lękała się wpływu Francyi w Alexandryi, bo przez to utraciłaby tam swoje znaczenie, lękała się upadku swego handlu z Egiptem. Francya powiększając potęgę Mehmeda Ali chciała ugruntować swój wpływ w Alexandryi, Anglia poniżając go i wydzierając mu Syryę, chciała sobie zapewnić znaczenie w Egipcie.—Nadto Anglia osłabiając Mehmeda Ali, uwalniała się od groźnego sąsiada

w bliskości Aden, i zapewniłaby sobie wolne przejście do Indyj przez Suez.

Łatwo było przewidzieć że te dwa tak z sobą sprzeczne systemata nigdy się z sobą nie zgodzą. Rossya podzielała politykę Anglii i wspólnie z nią działała celem wrócenia Syryi pod berło sułtana. — Austrya i Prusy takiegoż samego były zdania. Francya więc sama jedna uporczywie broniła sprawy Mehmeda Ali; układy, noty, krzyżowały się nieustannie, lecz do niczego nie mogły doprowadzić, bo gabinet francuzki za ultimatum swych żądań położył dziedzictwo Egiptu i dożywotnie posiadanie Syryi dla Mehmeda, na co inne mocarstwa nie chciały przystać; Kiedy tak czas ulatywał na próżnych naradach, stan tymczasem Turcyi coraz bardziéj się pogorszał. Emissaryusze Mehmeda Ali rozsiani po wszystkich częściach państwa tureckiego, podkopywali tron Abdul-Medszyda — i Mehmeda jako zbawcę íslamizmu wskazywali. — Co dzień więcéj malkontentów. — Finanse w opłakanym stanie. Ogólne moralne i fizyczne rozprzężenie groziło ostatnim upadkiem Turcyi; nie było czasu do stracenia, trzeba było działać energicznie i szybko. — Cztéry wielkie mocarstwa postanowiły bez współdziałania Francyi zakończyć tę sprawę. — W tym celu reprezentanci czterech mocarstw podpisali w dniu 15 lipca z ambasadorem porty, układ którego główne punkta są następujące: Sułtan ofiaruje Vice-królowi Egipt na dziedziczne; paszostwo St. Jean d'Acre na dożywotne posiadanie; jeśli pasza nie przyjmie téj ofiary w ciągu dni 10 wtedy Sułtan ofiaruje mu tylko Egipt. Jeżeliby się jeszcze opierał, cztery mocarstwa zobowiązują się zmusić go do posłuszeństwa.

(Dokończenie nastąpi.)

Doniesienia Urzędowe.

***Nro* 2814.**

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI

W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje niniejszym do powszechnéj wiadomości, iż w moc uchwały Senatu Rządzącego do L. 2018 r. b. zapadłéj, odbywać się będzie w dniu 12 maja r. b. przed południem w biórach Wydziału S. W. publiczna licytacyo in plus sprzedaży tyglów do topienia metalów służących w składzie gmachu zamkowego zachowanych w ilości sztuk 332 obejmujących razem marków 21,625, z których mark jeden po srebrnym groszu rachując wartości. Cena do pierwszego wywołania w summie złp. 5406 gr. 7½ oznaczoną zostaje. Wzywają się pretendenci, aby w terminie oznaczonym zaopatrzeni w *vadium* w kwocie złp. 540 znajdować się nieomieszkali.

Kraków dnia 26 kwietnia 1841 r.

Senator Prezydujący

J. Księżański.

Referendarz *L. Wolff.*

WEZWANIE EDYKTALNE.

Ze strony cesarsko-królewskiego sądu ziemiańskiego w St. Johann, w cyrkule Salcburgskim w części kraju powyżéj rzéki Ems, ogłasza się co następnje. Na żądanie domniemanych i prawych spadkobierców Jana Jerzego Sieberer zrodzonego w Wagram na dniu 7 grudnia roku 1779, syna mieszkańca w okręgu tegoż sądu, — w roku 1803 ztąd wyszłego, a którego miejsce pobytu nie jest odtąd wiadome, domagających się iżby tenże za zmarłego uznanym został; wzywa się niniejszym tegoż Jana Jerzego Sieberer, ażeby osobiście stawił się przed wzwyż rzeczonym sądem, lub też do ustanowionego sądownie kuratora massy Sebastyana Offenbergera w St. Johann o pobycie swoim dał wiadomość; w przeciwnym bowiem razie, po bezskuteczném upłynieniu roku jednego, sześciu niedziel i dni trzech naznaczonego terminu, odnośnie do powyższego żądania interessantów, rzeczony Jan Jerzy Sieberer, za umarłego cywilnie ogłoszonym, i majątek onegoż, wylicytowanym prawym sukcessorom przysądzonym zostanie. — Cesarsko królewski sąd w St. Johann cyrkule Salcburgskim dnia. 11 czerwca 1840. r. (2r.)

Doniesienie prywatne.

Podpisany ma zaszczyt zawiadomić szanowną Publiczność, że otrzymał znaczną ilość zegarków z Genewy, których za pomierną cenę w składzie podpisanego dostać można.

(2r.) August *Friedlein.*